

om

*Steg för steg
till minskat
avfall*

HÅLLBARA & INSPIRERANDE
NYHETER / #3 2023

10
stopp i Sollentuna
FÖR DIG SOM GILLAR BEGAGNAT

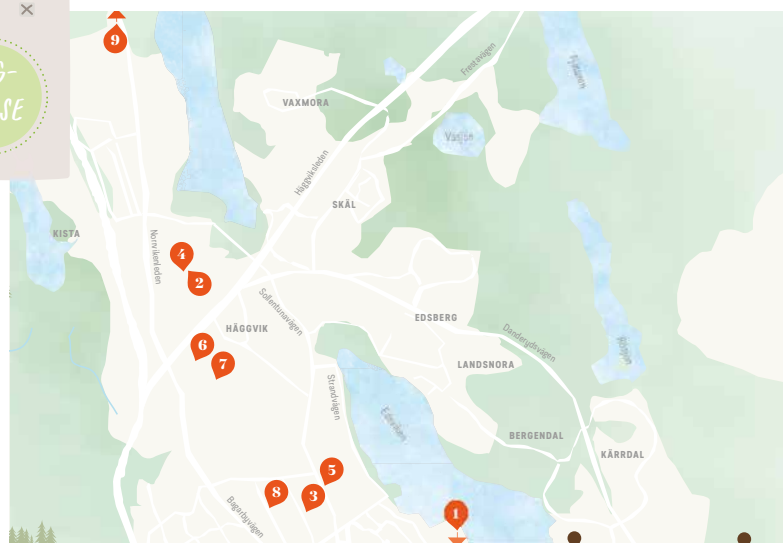
Återbruk *in i minsta detalj*

100-ÅRIGT HUS FÅR NYTT LIV
MED GAMLA TING

4

ÅTERBRUK - ETT VIKTIGT STEG I AVFALLSTRAPPAN

I det här numret av OM står återbruk i fokus. Att återbruka är att ta vara på resurser genom att laga, låna och ge vidare istället för att köpa nytt.

6

LÄTT ATT GÖRA RÄTT

Återvinn och återbruka på vår mobila återvinningscentral.

9

SECOND HAND-KARTAN

Här hittar du Sollentunas second hand-butiker och loppisar.

10

HEMMA HOS MELANIE WOOD

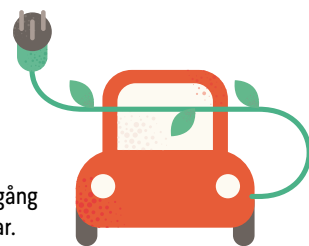
Möt Sollentunabon som sätter hållbarhet i första rummet.

12

BÖRJA LADDA

Vi hjälper er att komma igång med smarta laddlösningar.

14

TÄNK KLYFTIGT!

Klimatsmarta tips inför äppelsäsongen.

15

SMÅTT OCH GOTT

Vinn en återbrukat blomkruka och låna sportprylar istället för att köpa nytt.

seom SOLLENTUNA
ENERGI & MILJÖ

OM ges ut av Sollentuna Energi & Miljö, ett bolag ägt av Sollentuna kommun

ADRESS: Sollentuna Energi & Miljö AB, Box 972, 191 29 Sollentuna

TELEFON VÄXEL: 08-623 88 00

E-POST: kundtjanst@seom.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Sanna Rehn

REDAKTÖR: Pauline Cederblad

UPPLAGA: 30 000 ex

FORM OCH PRODUKTION:

Bon Relations,
www.bonrelations.se

TRYCK: Falk Ruter

FOTOGRAF: Anton Enerlöv

ILLUSTRATIONER:

Bon Relations

LÄR KÄNNA
JÖRGEN MER
PÅ SIDA 13

”Pappa, jag behöver nya pjäxor!”

Så låter det varje vinter hemma i vår familj, med två skidtokiga barn. De växer så det knakar och fjolårets utrustning är alltid en storlek för liten. Vilken tur att det finns återbruk!

Genom att byta, låna och handla begagnat istället för att köpa nytt kan vi spara på jordens resurser. Gamla prylar får nytt liv och dessutom räcker hushållskassan längre. Återbruk är även en viktig del för att nå klimatmålen. Ju mindre vi producerar, desto mindre släpper vi ut.

Mitt namn är Jörgen Austler och jag är nytillträdd VD för SEOM. På sidan 13 tar jag tillfället i akt att berätta lite mer om mig och min nya roll. Men först vill jag stolt presentera ett nytt (och mitt allra första) nummer av OM – den här gången med återbruk som röd tråd.

På följande sidor tipsar vi bland annat om hur du kan återbruka mer i din vardag och visar vägen till Sollentunas bästa second hand-butiker. Du får även följa med hem till designern Melanie Wood, som bygger sitt drömhäus i Viby med blick för återbruk. Och så handlar det förstås om hur vi på SEOM underlättar för Sollentunaborna att göra hållbara val, till exempel genom att erbjuda en mobil återvinningscentral. Under senaste året har intresset för vår MÅVC ökat rejält och i maj slogs rekord med över 800 besökare!

Det ska bli spännande att ta del av SEOMs resa framåt mot ett ännu mer hållbart Sollentuna – tillsammans med dig.

Varma hälsningar,
Jörgen Austler, VD / Sollentuna Energi & Miljö

1. Minimera

Vi köper mycket prylar, helt i onödan. Därför handlar det första steget i avfallstrappan om att minska orsaken till att avfall uppstår, det vill säga dra ner på konsumtionen.

Du kan göra skillnad genom att ställa dig själv frågan: "behöver jag verkligen den här saken?". Kanske kan du låna eller hyra, istället för att köpa?

På sida 8-9 tipsar vi om hur du enkelt kan komma igång med återbruk.

BÄST!

LOPPIS

2. Återbruka

Det du inte längre vill ha kan vara precis vad någon annan letar efter. Så istället för att kasta, se till att dina prylar återanvänds. Ge dem till grannen, hyr ut, lämna till second hand eller sälj på nätet.

I det här numret av OM fokuserar vi på återbruk. Vad är det, varför behövs det och hur kan du själv återbruka på bästa sätt?

CIRKULÄR ÅTERVINNING

Nu trappar vi upp, för klimatets skull

Det finns bara ett jordklot, men vi svenskar lever som om det fanns fyra. Med andra ord konsumerar vi långt mer än vad planeten klarar av. De som får betala priset är djuren, naturen, människor i andra länder och kommande generationer. Det är hög tid att skrota slit-och-släng-mentaliteten och börja klättra högre upp i den så kallade avfallstrappan.

Avfallstrappan visar vägen till en mer hållbar sophantering

För att ta hand om avfall på bästa sätt har länderna inom EU antagit en gemensam modell. Den kallas avfallstrappan. Med fem steg visar den i vilken ordning avfall bör hanteras ur miljösynpunkt. Ju högre upp i trappan, desto bättre är det för miljön och klimatet.

Kort sammanfattat innebär modellen att vi ska konsumera mindre, återbruka saker och återvinna material. Allt för att minska mängden avfall och måna om att jordens resurser ska räcka längre.

Vad är skillnaden på återbruk och återvinning? Läs mer på sidan 7.

3. Återvinna

Nästa steg på trappan handlar om att återvinna material som inte kan återanvändas. Det gör du till exempel genom att sortera förpackningar på miljöstationen, samla in matavfall i den bruna påsen och panta burkar. Visste du förresten att när du pantar en aluminiumburk sparar du 95 procent energi, jämfört med om du hade slängt den?

Arbeta cirkulärt – i varje steg

Avfallstrappan är i sig en linjär modell, men för varje trappsteg måste vi arbeta cirkulärt. Det innebär att material och produkter ska betraktas som en resurs och användas så länge som möjligt. För att lyckas med det bör vi laga, byta och låna i stället för att köpa och slänga. Exempelvis kan en produkt som har gått sönder användas som material till nya produkter, som i sin tur så småningom går sönder och blir material till ytterligare nya produkter. Och så snurrar det på – i ett hållbart kretslopp.

4. Utvinna energi

Det avfall som är kvar så här långt ner i trappan kallas för restavfall. Det handlar om olika typer av material som inte går att återanvända eller återvinna som till exempel dammsugarpåsar, tops och blöjor, men också sådant som redan har cirkulerat några varv i kretsloppet och därför inte kan återvinnas igen. Genom att elda restavfallet i ett kraftvärmeverk omvandlas det till ny energi i form av värme och el.

5. Deponera

Det sista trappsteget ska undvikas så långt det bara går. Deponera betyder kort och gott att avfallet slängs på en soptipp. Exempel på material som slutligen hamnar här är asbest som finns i vissa äldre byggmaterial. Det är viktigt att nytt material tillverkas utan farliga ämnen, så att det inte bildas mer farligt avfall.

SÄMST!

LÄTT ATT GÖRA RÄTT

BESÖKSREKORD PÅ ÅTERVINNINGEN!

En tjänst som ökat betydligt i popularitet bland Sollentunaborna det senaste året är den Mobila återvinningscentralen (MÅVC). I maj i år slog den rekord med över 800 besökare. Allt fler i kommunen har förstått fördelarna och enkelheten med att göra hållbara val, när det finns alternativ nära hemmet.

– Besöksantalet har ökat kraftigt under 2022, med 33 procent jämfört med föregående år. Nu hoppas vi att ännu fler Sollentunabor lär känna den Mobila återvinningscentralen och använder den, säger Pendar Behnood som är verksamhetschef för avfall på SEOM.

Återvinn och återbruka på gångavstånd

Den Mobila återvinningscentralen är ett närmare alternativ till fasta återvinningscentraler, som ofta ligger en bit bort. Totalt besöker vi sex platser i kommunen. Du behöver inte någon bil utan kan ta dig hit till fots. Enkelt och miljövänligt.

På MÅVC kan du framför allt lämna mindre mängder avfall för återvinning. Men här finns även möjlighet att lämna saker till återbruk. Se till att det du lämnar in för återbruk är helt, rent och kan användas igen. På så sätt är du med och sparar resurser samtidigt som du ger dina gamla ägodelar nytt liv.

Ditt skräp kan vara någon annans fynd

När du lämnar in prylar för återbruk på MÅVC sorteras de på plats. Vissa saker säljs på nätet, i second hand-butiker, via Returpunkten i Sundbyberg och Solna eller på auktion. Andra exporteras eller materialåtervinns.

– Vi är glada att det är så många som insett värdet av att lämna in och återbruka saker som man själv inte behöver, men som kan ha stort värde för någon annan. Återbruk är centralt om vi tillsammans ska lyckas spara på jordens resurser, säger Pendar.

Vi har lyssnat

SEOM vill göra det ännu enklare för fler att kunna återvinna och återbruka. Därför har vi, efter önskemål från Sollentunaborna, tagit tillbaka MÅVC-hållplatsen i Edsberg. Nästa öppna tillfälle är den 14 oktober.

Tack för att du lämnar saker du inte längre behöver, vi ser fram emot att se dig på någon av våra mobila stationer!

SKRIV UT!

Se hela vår turlista på seom.se/mobil-avc

Det här kan du lämna på MÅVC

Mindre mängder avfall av följande slag

- Brännbart men inte restavfall
- Mineralull, porslin och keramik
- Metall
- Glas (färgat och ofärgat)
- Pappersförpackningar och wellpapp
- Plastförpackningar
- Farligt avfall
- Vattenbaserad/lösningbaserad färg
- Elektronik (maxstorlek 60x60 centimeter)
- Ljuskällor
- Batterier

Mindre saker till återbruk

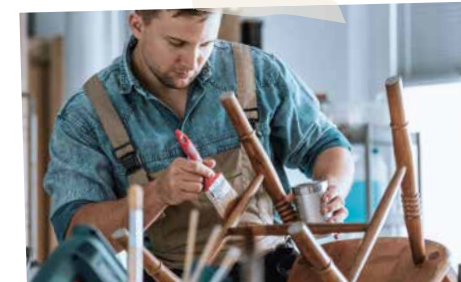
- Böcker
- Husgeråd
- Leksaker
- Textilier och kläder

Detta bör istället lämnas till en vanlig ÅVC

- Impregnerat trä
- Asbest
- Däck
- Vitvaror
- Trädgårdsavfall
- Sten, jord och betong
- Övrig elektronik (större än 100x60x60 centimeter)

ÅTERVINNING

ÅTERBRUK

Vad är skillnaden mellan återvinning och återbruk?

Återvinning

Med återvinning menas att man tar tillvara material från avfall och framställer nya produkter. Som till exempel en urdrucken saftflaska som får nytt liv som syltburk eller en utlöst morgontidning som blir hushållspapper.

Exempel på avfall som kan återvinnas:

- Plast
- Papper och tidningar
- Wellpapp och kartong
- Metaller som aluminium, stål och koppar
- Elavfall och glödlampor
- Batterier

Återbruk

Återbruk är när en produkt kan fortsätta användas som den är, utan behandling. Som när du köper begagnat, lagar det som är trasigt eller ger bort något du inte längre vill ha. Med återbruk förlänger du en produkts livslängd och bidrar till att spara på jordens resurser.

Exempel på återbruk:

- Reparation av gamla prylar
- Handla och sälj på second hand
- Återanvändning av delar från trasig hemmateknik
- En gammal trappa som snickras om till pallkrage
- Hyra sportutrustning för en säsong

33%

ökade antalet besökare på MÅVC maj 2023 jämfört med samma period 2022.

Källa: SORAB

TURLISTA MÅVC 2023

Här kan du se när MÅVC stannar till i dina krokar. Glöm inte att boka in tid och plats i din kalender.

Norrviken

Rättviksvägen, nära nr 5
Tid: 16:30-19:30
Datum: 19/10, 16/11, 14/12

Kärddal/Lomvägen

Kärddalsskolans p-plats
Tid: 11:00-14:00
Datum: 28/10, 25/11

Edsberg

Skyttevägen 24A
Tid: 11:00-14:00
Datum: 14/10, 11/11, 9/12

Tegelhagen

P-plats Silverdals kapell
Tid: 16:30-19:30
Datum: 5/10, 2/11, 30/11

Rotebro

Ebba Brahes väg 1,
Brageskolans p-plats
Tid: 11:00-14:00
Datum: 15/10, 5/11, 3/12

Tureberg

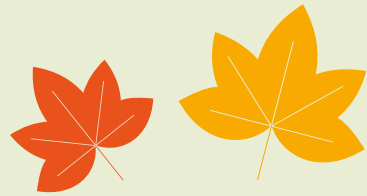
Bygatan 44
Tid: 11:00-14:00
Datum: 22/10, 19/11, 17/12

Öppettider

MÅVC håller öppet i tre timmar vid varje tillfälle.

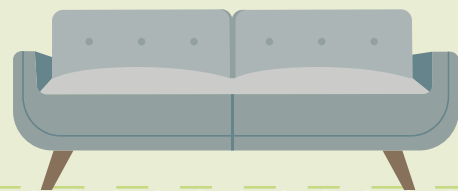

SÅ HÄR KAN DU BIDRA

Återbruk på tapeten

Årets stora inredningstrend är utan tvekan återbruket. Du behöver varken vara händig eller kreativ för att kunna återbruka. Det räcker långt med lite vilja och tålamod. Här tipsar vi om enkla sätt att ta vara på resurser som redan finns.

VISSTE DU ATT?

- 1 ny soffa ger lika mycket utsläpp som...
- 6 begagnade

Stöp nytt av stumparna

Höstmyset är på ingång och det är dags att tända ljusen! Genom att ta vara på gamla ljusstumpar kan du enkelt stöpa nya ljus i second hand-fyndade burkar, krukor, vaser och glas.

Du behöver:

1. Ljusstumpar av stearin
2. En kastrull och glasburkar för stearinmältning
3. Burkar, vaser, krukor, koppar, muggar eller liknande

SÅ HÄR GÖR DU

- 1 Koka upp ett vattenbad och lägg ner glasburkar med ljusstumpar i.
- 2 Låt stearinet smälta och fiska upp vekarna som finns kvar.
- 3 Håll stearinet i valfri behållare, stick ner vekarna när ljusmassan stelat en aning.
- 4 När stearinet stelat helt, klipp ned vecken till cirka 1 centimeter. Tänd och njut!

ANDRA HAND I FÖRSTA HAND

Så mycket tjänar naturen på att du väljer återbruk och begagnat, framför att köpa nytt.

Måla om ditt befintliga kök istället för att byta stommar, luckor och bänkskiva
→ Minskad klimatpåverkan: 97 procent

Byt tyg på soffan istället för att köpa en ny
→ Minskad klimatpåverkan: 63 procent

Köp begagnad matta, kuddar och gardiner
→ Minskad klimatpåverkan: 97 procent

Måla om matbordet och klä om stolsdynorna
→ Minskad klimatpåverkan: 70 procent

Källa: Naturskyddsföreningen

Second hand-kartan

På jakt efter en kaffeservis från 50-talet, en snyggt sliten skinnjacka till höstgarderober eller kanske en tavla till hallen? Här hittar du second hand-butiker nära dig med allt från kläder till möbler och husgeråd.

1. Återbruket (barn)
Hedvigsdalsvägen 25

2. Da Capo Klädshop
Häggviksvägen 18

3. Stockholms Stadsmission
Sköldvägen 10

4. Barnens hopp
Studievägen 6

5. Rotsunda Barnkläder
Rotsunda Torg 3

8. Erikshjälpen Second Hand
Norra Malmvägen 82

6. Mötesplats Kupan,
Röda Korset
Malmvägen 55

7. Myrorna
(Stinsen)
Glimmervägen 13

9. Loppis poppis
(Rotebro handelsplats)
Konsumentvägen 1

10. Norrviken Retro & Antik
Västra Stationsvägen 19

Återbrukade tips till hemmet

Att inreda ditt hem med återbruk som röd tråd är både enkelt, klimatsmart och plånboksvänligt. Dessutom skapar du en personlig inredning, där varje detalj bär på en historia.

- Hitta inredningsdetaljer i naturen
- Bygg en loungemöbel av gamla lastpallar
- Byt böcker med dina vänner
- Riv städtrasor av trasiga t-shirts
- Klä om en lampskärm med begagnat tyg
- Fixa gårdsloppis med grannarna
- Använd konservburkar till krukor för färska kryddor
- Ta sticklingar av dina krukväxter, så har du snart nya
- Ge dina IKEA-möbler nytt liv, googla "IKEA-hacks"

MÖT MELANIE WOOD

DRÖMHUS FÅR NYTT LIV MED GAMLA TING

Hon har gjort skäl för sitt efternamn. Redan som sjuåring var Melanie Wood en aktiv trädkramare. Idag är hon en passionerad återbruksfantast som skapar sitt drömhus genom att bevara det gamla och tänka nytt.

Med omtanke om miljön

I den snart 100-åriga villan i Viby finns det alltid något att fixa med. Dagens projekt är att snickra ihop en rospelare av trävirke från ett gammalt hus. Att spara på resurser och återbruka har varit en självklarhet för Melanie sedan barnsben.

– Min familj hade ont om pengar och vi fick vända på varenda krona. Därför har det alltid varit naturligt för mig att köpa begagnat och ta vara på det jag redan har. Till viss del har det förstås handlat om ekonomi men framför allt om miljön, berättar Melanie.

Från Sydney till Viby

Melanie är uppvuxen i Australien och gift med en svensk man. Tillsammans med sina tre barn har de bott på olika platser i världen: England, Belgien och Australien. För tre år sedan hittade de hem i Viby. Och inte vilket hem som helst. Den pärongröna villan från 30-talet hade charm och potential, men var i stort behov av renovering. Fasaden var sliten, inredningen fallfärdig och trädgården hade inte sett en spade eller vattenkanna på många år.

– Det var ett drömprojekt! Här fick jag äntligen möjlighet att kombinera två av mina största intressen, inredning och återbruk.

Namn: Melanie Wood
Ålder: 56 år
Familj: Man och tre barn
Bor: Villa i Viby, Sollentuna
Yrke: Trädgårdsdesigner

Senaste återbruk:
Skapade en trädgårdsskulptur av ett gammalt solur med järnremсор från ett ekfat.

Ett tvättställ byggt av ett gammalt soffbord, en begagnad kran och en stomme som Melanie hittat gratis på Facebook.

Trädgårdsland med nästan 100 procent återvunnet material.

Ta vara på det som redan finns när du renoverar. Då bevarar du husets charm och sänker ditt klimatavtryck på samma gång.

Melanie Wood

Gröna fingrar och blick för hållbarhet

Trädgården blev ett av de första projekt som Melanie tog sig an. Här har hon bland annat byggt ett trädgårdsland av nästan 100 procent återvunnet material.

– Jag fick tag i gratis grus, byggde ett staket av begagnat armeringsjärn och en grind av gammalt spillvirke. Sedan ramade jag in trädgårdslandet med begagnad marksten. Även många av växterna har jag fått av vänner.

Melanie blickar ut över ordnade pallkragar med prunkande grönska. Här skördar familjen egenodlade tomater, gurkor, jordärtskockor, spenat, grönkål, rödbetor, pak choi, chili, lök och zucchini långt in på hösten. Under sommaren växer ängsblommor i några av pallkragarna för att attrahera pollinerande insekter som bin och fjärilar.

– Naturen gör redan ett fantastiskt jobb. Men vi kan hjälpa till genom att måna om den biologiska mångfalden.

Hus med historia

Knappt en enda nyproducerad pryl har tagit sig innanför tröskeln hos familjen. Här bär så gott som varje möbel och inredningsdetalj på en historia. De ursprungliga fönstren från 30-talet har bevarats men fått nytt glas. Originaltapeten i hallen har fått sitta kvar. Fiskbensparketten är varsamt slipad och oljad. Dörrhandtagen i mässing låg tidigare och skräpade i grannens förråd. Och lådorna med tyg från Erikshjälpen i Sollentuna ska snart bli gardiner i barnens rum.

– Vi återanvänder, lånar, får och omvandlar det mesta. Det finns så mycket bra saker som andra inte vill ha längre.

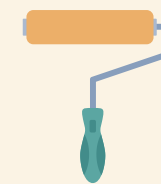
Klimatkämpe på två hjul

På familjens garageuppfart står aldrig någon bil parkerad, men däremot ett gäng cyklar. Melanie cyklar året runt och syns ofta trampa runt i kvarteret med cykelkorgen fullproppad av begagnade loppisfynd.

– Vi ska vara tacksamma för att vi har en jord och visa respekt för allt den ger oss. Inga forskningsframsteg i världen spelar minsta roll om vi inte först och främst räddar vår planet.

3 TIPS FÖR DIG SOM VILL ÅTERBRUKA MER

- Låt drömmen ta tid**
Att återbruka är roligt, men kräver tålmod. Ha inte bråttom.
- Inspireras av andra**
Bläddra i magasin, gå med i grupper på nätet, promenera i kvarteret och se hur andra har det.
- Våga fråga**
Behöver du något som du tror någon annan har? Var inte rädd att knacka på hos grannen eller ringa den lokala butiken och fråga.

BÖRJA LADDA

Vi får Sollentuna att rulla med förnybar energi

Allt fler bostadsrättsföreningar och samfällighetsföreningar skaffar laddstolpar för elbilar och laddhybridbilar. Det ger de boende snabb och säker laddning och är dessutom en god investering för framtiden.

På god väg mot ett fossilfritt samhälle

Enligt Pontus Vindahl, SEOMs egen expert inom elbilsaddning, handlar det ökade intresset för laddboxar om att allt fler vill bidra till den gröna omställningen.

– Vi ser att intresset för laddboxar är stort hos de boende, men det är ibland svårt för styrelsen att veta var man ska börja. Där hjälper vi till i processen. Alla föreningar har olika förutsättningar men det går alltid att hitta en lösning för laddboxar, säger Pontus. Inom bara några år tror han att många människor kommer att ställa krav på laddmöjligheter när de flyttar till ett nytt bostadsområde. – Smarta laddlösningar gör bostadsområden mer attraktiva för framtiden.

Elbilsaddning i bostadsrättsföreningar och samfälligheter

Ett bra första steg är att kartlägga behovet av elbilsaddare. Hur många boende har behov av laddplats idag och hur många planerar att köpa en laddbar bil inom de närmaste åren? En del föreningar väljer att bygga laddplatser etappvis allt eftersom efterfrågan ökar.

Andra väljer att framtidssäkra och installera elbilsaddare på alla parkeringsplatser. Rent juridiskt är det förhållandevis enkelt att installera laddboxar i en bostadsrättsförening. För samfälligheter gäller lite andra regler men processen har blivit både enklare och snabbare. Bland annat kan man nu installera laddboxar i en samfällighet även om alla boende inte har intresse eller behov av elbilsaddning. Men det är ändå viktigt att ha koll på regelverket kring hur man får ta betalt av de boende för elförbrukningen.

Ladda säkert!

Har du en elbil eller en laddhybridbil? Då rekommenderar vi att du använder en laddbox. Att ladda utan laddbox är både riskfyllt och ineffektivt. Vanliga vägg- och motorvärmarruttag är inte gjorda för elbilsaddning och klarar inte återkommande hög belastning under lång tid. När du laddar en elbil i flera timmar ökar belastningen på elanläggningen avsevärt och i värsta fall kan det leda till brand.

Läs mer om elbilsaddning på seom.se

Smarta laddlösningar gör bostadsområden mer attraktiva för framtiden.

Pontus Vindahl, kundansvarig föreningar på SEOM

CHECKLISTA

Bra frågor att fundera över för bostadsrättsföreningar och samfälligheter som vill installera laddbox.

- Räcker den tillgängliga effekten för att installera önskat antal laddboxar?
- Behöver vi gräva?
- Kan vi bygga om befintliga motorvärmarruttag?
- Vad ska vi ta betalt för elförbrukningen och laddboxen?
- Hur ska vi fakturera för förbrukningen?
- Hur fungerar effektavgiften?

800

SEOM har totalt installerat över 800 laddboxar hos 47 av Sollentunas bostadsrättsföreningar och samfälligheter.

Hej och välkommen, Jörgen!

En nyfiken och driven ekonom med gedigen erfarenhet. En påhittig småbarnspappa och en händig hemmasnickare som alltid har ett nytt projekt på gång. Jörgen Austler kan beskrivas på många olika sätt. Vi fick en pratstund med SEOMs nytilträdde VD för att lära känna honom lite bättre.

Ny på plats

Strax efter sommaren blev Jörgen in på SEOMs kontor för sin första dag på jobbet. Han har en bakgrund som ekonom inom en rad olika branscher – bokförlag, bank, skogsindustri och energi. Senast kommer han från Telge där han har arbetat i tolv år i olika roller, de sista åren som koncernchef.

– Fördelen med att vara ekonom är att jag har fått sätta mig in i olika branscher. Nu ser jag fram emot att lära känna SEOMs organisation och utveckla den tillsammans med mina nya kollegor, säger Jörgen.

Med utmaningar som drivkraft

Jörgen beskriver sig själv som en nyfiken person som drivs av utmaningar. Han berättar att han, genom sitt yrkesliv, ofta har haft en roll där han ska förändra och utveckla verksamheter i en helt annan riktning.

– SEOM är ett redan välfungerande bolag med bra kultur och fokus på kunden. Här krävs ingen revolutionerande helomvändning, men det finns alltid saker att förbättra.

”Här vill jag jobba!”

Trots att Jörgen aldrig har bott i Sollentuna har han känt till SEOMs arbete.

– SEOM är inget stort bolag, men har ändå utmärkt sig bland många andra. Det är en värderingsstyrd organisation som månar om sina medarbetare och kunder. Precis ett sådant bolag som jag vill arbeta på!

En doer på hemmaplan

Jörgen bor med maken Peter och två barn i Danderyd. Familjens lediga tid tillbringar de gärna hemma i trädgården med att pyssla, bygga och umgås. För 17 år sedan köpte de den fallfärdiga villan i Klingsta, som de under åren varsamt har renoverat för att ta fram den tidigare funkischarmen.

– Peter är esteten av oss. Han har en blick för inredning och detaljer. Jag är mer av en doer. Snickrar, klipper gräs och installerar teknik. Ser till att allt funkar, helt enkelt. Precis som jag ska göra på jobbet.

ÅTTA SNABBA OM JÖRGEN

Lyssnar på: Ljudböcker i bilen, helst deckare

Bäst på: Händig

Sämst på: Sjunger som en kratta

Specialitet i köket: Risotto

Projekt på gång: Renoverar köket

Bästa resa någonsin: Australien

Borde göra oftare: Träna

Hållbar aktivitet: Kör elbil och källsorterar

Jag är en nyfiken person som drivs av utmaningar

Jörgen Austler, VD på SEOM

Tillsammans kan vi stoppa äppelsvinnet!

Varje år ruttnar ungefär 265 000 ton äpplen bort i svenska villaträdgårdar. Det innebär att bara 1 av 20 äpplen hamnar i någon mage. Tänker vi klyftigt kan vi tillsammans sätta stopp för svinnet.

Äntligen äppelsäsong

Hösten är här och äppelträden dignar av frukt. Genom att baka, sylta, mumsa och musta är du med och bidrar till en god sak. Nämligen att ta vara på naturens resurser. Dessutom kan du fylla frysen med närodlade godsaker att njuta av – hela året. Finns det för lite tid och för mycket frukt är det en god idé att bjuda in till självplock i grannskapet eller hos Fruktförmedlingen.

Skruttig frukt blir miljövänligt bränsle

Har du fallfrukt som blivit dålig kan du slänga en mindre mängd i kärlet för matavfall. Vid för stora mängder blir kärlet för tungt och kan spricka.

Då bör du lämna fallfrukten vid någon av återvinningscentralerna. Där återvinns den och blir biogas till bussar och bilar samt biogödsel för ett ekologiskt jordbruk.

Gräsmattan hälsar och tackar!

När du plockar bort fallfrukt från trädgården gör du även gräsmattan en tjänst. Den mår nämligen inget vidare av gammal frukt som bildar fukt, mögel och i värsta fall svampsjukdomar. Dessutom kan frukten locka till sig getingar, sniglar och även större djur som rådjur och vildsvin.

ÄPPEL, PÄPPEL, PIRON, PARON...

Det finns fantastiskt mycket gott att laga av trädgårdens alla äpplen och päron.

- Must
- Kompott
- Kräm
- Paj
- Chutney
- Fruktsallad
- Marmelad
- Muffins och sockerkaka
- Konserverad frukt
- Sorbet
- Te (på skalet)
- Torkade fruktchips
- Som smaksättare i mat

10 kg äpplen räcker för att en biogasbil ska kunna köra över 1 mil.

Källa: TT

Baka en smulpaj med äpplen

Recept på baksidan

TÄVLA

Vinn återvunnet

Nu har du chansen att vinna en fin blomkruka av återvunnet gummi från bildäck. Skicka in en bild på ditt bästa återbruk med en kort förklaring. Maila till: tavling@seom.se senast den 13/10.

PETRINE SVAVAR

Många frågor just nu

Jag behöver fler matavfallspåsar. Hur gör jag?

Till småhus delas en årsförbrukning påsar ut vid respektive fastighet under tidig höst.

Om du behöver flera påsar innan nästa utdelning finns de att hämta utanför receptionen hos SEOM på Knista gårds väg 12. Du kan även hämta påsar på den Mobila återvinningscentralen.

Att panta är allt annat än pantat

Systemet med pant på burkar och flaskor infördes i Sverige redan 1984. Idag återvinns cirka 90 procent av alla pantbara förpackningar, vilket förra året sparade klimatet 180 000 ton koldioxid.

Källa: Pantamera

NYA REGLER FÖR MATAVFALL 2024

Från och med den första januari 2024 blir det enligt lag obligatoriskt att sortera ut matavfall i hela Sverige. Alla kunder som ännu inte sorterar ut sitt matavfall separat kommer därför att kontaktas av oss på SEOM under hösten för att påbörja utsorteringen.

Bakgrunden till obligatoriet är ett EU-direktiv som grundar sig på att alla medlemsländer är skyldiga att se till matavfall samlas in och behandlas separat, med syftet att spara på jordens resurser.

38 sekunder

Är den genomsnittliga väntetiden hos vår kundtjänst.

Fritidsbanken gör det möjligt för alla att ha en aktiv fritid. Barn och ungdomar vill ofta prova på en massa olika aktiviteter. Då är det bra att kunna låna utrustning innan man fastnat för en idrott.

Anna Lindberg, utvecklingsstrateg på Fritidsbanken och fd simhoppare

KÖP INTE NYTT, LÅNA ISTÄLLET

Fritidsbanken är som ett bibliotek, fast med sport- och friluftsprylar. Här kan du låna utrustning för en aktiv fritid – allt från skridskor till inlines, skidor, fotbollsskor och fiskespön.

Lånet gäller i 14 dagar och är helt gratis. Verksamheten finns på över 120 platser i landet, din närmaste fritidsbank hittar du i Upplands Väsby.

Smulpaj med fallfrukt

Fyllning

ca 800 g äpplen
1 tsk kanel
2 tsk socker
En nypa flingsalt

Smuldeg

25 g smör
2 dl vetemjöl
1 dl havregryn
1 1/2 dl socker

Gör så här

Sätt ugnen på 225°C. Blanda ingredienserna till degen. Skala och skär äpplena i klyftor och blanda dem med kanel, socker och flingsalt i en smord pajform. Fördela smulorna över äpplena och grädda pajen mitt i ugnen 20–25 minuter, tills den är gyllene. Servera med vaniljsås.

seom

SOLLENTUNA ENERGI & MILJÖ